

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/396>

Materiál v pripomienkovom konaní do 19.08.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR s cieľom transpozície smernice Rady (EÚ) 2025/516 z 11. marca 2025, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o pravidlá DPH pre digitálny vek

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

S cieľom zefektívniť boj proti daňovým únikom, dôjde k zavedeniu povinnej elektronickej fakturácie, ako aj povinnému digitálnemu oznamovaniu údajov o dodaniach tovarov alebo služieb finančnej správe v reálnom čase pre zdaniteľné osoby, ktoré sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty. S účinnosťou od 1. januára 2027 bude zavedená povinnosť vyhotoviť a prijímať elektronické faktúry v ustanovenom formáte pre platiteľov dane usadených v tuzemsku pri tuzemských dodaniach tovarov a služieb. Povinnosť prijať elektronickú faktúru doručovacou službou sa bude týkať každej osoby, ktorej je platiteľ dane povinný vyhotoviť elektronickú faktúru. Údaje budú platitelia dane oznamovať automatizovane. S účinnosťou od 1. júla 2030 bude pre všetky zdaniteľné osoby zavedená povinnosť elektronickej fakturácie a povinné oznamovanie údajov aj pri cezhraničných dodaniach tovarov alebo služieb. V nadväznosti na zavedenie povinného digitálneho oznamovania údajov pri tuzemských a cezhraničných dodaniach tovarov alebo služieb sa s účinnosťou od 1. júla 2030 úplne ruší povinnosť podávať kontrolný výkaz a súhrnný výkaz.

V súvislosti so zavedením povinnej elektronickej fakturácie dochádza k legislatívno-technickým zmenám aj v zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Podobne, s cieľom väčšej efektivity správy daní, sa navrhuje doplnenie a úprava príslušných ustanovení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Navrhovaná úprava zákona č. 215/2019 Z. z. o zaručenej elektronickej fakturácii a centrálnom ekonomickom systéme a o doplnení niektorých zákonov precizuje povinnosť verejného obstarávateľa a obstarávateľa zabezpečiť prijímanie elektronickej faktúry. V tejto súvislosti dochádza aj k úprave v zákone č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Postoj RÚZ k materiálu

S cieľom zefektívniť boj proti daňovým únikom, dôjde k zavedeniu povinnej elektronickej fakturácie, ako aj povinnému digitálnemu oznamovaniu údajov o dodaniach tovarov alebo služieb finančnej správe v reálnom čase pre zdaniteľné osoby, ktoré sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Návrh zákona o povinnej e-fakturácii v aktuálnej podobe:

- presahuje požiadavky Európskej únie,
- neposkytuje dostatočný čas na prípravu podnikateľov ani štátu,
- neobsahuje merateľné ciele,
- neobsahuje preukázateľné prínosy pre firmy.

Žiadame preto zásadné prepracovanie koncepcie zavedenia e-faktúr tak, aby bola v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR 2023–2027, rešpektovala záväzky v oblasti boja proti daňovým únikom a zároveň minimalizovala tzv. goldplating (nadmerné presahovanie požiadaviek EÚ). Zároveň má návrh obsahovať jasne

definované ciele, ktoré chce predkladateľ dosiahnuť a tiež prínosy pre používateľov (napr. v oblasti archivácie či vymáhania pohľadávok)

Pri transpozícii smerníc a implementácii projektov ako ViDA (VAT in the Digital Age) by Slovensko malo uplatňovať zásadu „lepší predpis, nie väčší“. Súčasné európske smernice nevyžadujú plošnú e-fakturáciu pre všetkých platiteľov DPH a pre všetky typy transakcií.

Žiadame preto, aby povinnosť e-fakturácie zodpovedala iba minimálnym požiadavkám EÚ a aby pre ostatné prípady bola dobrovoľná.

2. Všeobecná pripomienka k materiálu ako celku

Testovacie obdobie: V období 12 mesiacov (absolútne minimum 3 mesiace) potrebujú daňovníci testovacie prostredie („sandbox“), ktoré bude odzrkadľovať produkčný systém a ktoré môžu použiť na testovanie vystavovania a prijímania elektronických faktúr a rozhraní s vládnyimi systémami. Dobrovoľná testovacia fáza totiž nedokáže odhaliť všetky nedostatky. Domnievame sa, že pred dátumom povinného dodržiavania predpisov je nevyhnutné primerané testovacie obdobie (najlepšie 3+ mesiace). To umožňuje daňovníkom mať dostatok času na otestovanie a implementáciu navrhovaných požiadaviek, čím sa predídne narušeniu existujúceho procesu dodržiavania predpisov.

Podporujeme uplatňovanie elektronickej fakturácie v termínoch a rozsahu vyžadovanom európskym právom bez ohľadu na odvetvie, veľkosť daňovníka, typ daňovníka a hodnotu dodávok. Ak sa zvolí postupný prístup zavádzania, nemal by byť založený na charakteristikách, ktoré daňovníci nemôžu verejne identifikovať, ako sú hodnoty transakcií alebo prahové hodnoty, nad ktorými musia dodávateľia vystavovať elektronické faktúry a/alebo elektronická fakturácia iba pre konkrétne kategórie dodávok/odvetví. Okrem toho by mali byť vopred poskytnuté časové harmonogramy platné pre každú fázu/skupinu, aby sa podnikom zo všetkých kategórií umožnilo podľa toho plánovať.

Tolerančné obdobie: Aby sa zabezpečilo, že podnikatelia budú mať čas prispôsobiť sa novým ustanoveniam, ocenili by sme aj tolerančné obdobie po implementácii nového zákona, počas ktorého sa sankcie nebudú uplatňovať. by sme aj tolerančné obdobie po implementácii nového zákona, počas ktorého sa sankcie nebudú uplatňovať.

3. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I

Žiadame doplniť do návrhu zákona a dôvodovej správy ako sa bude postupovať v prípade, ak sa opravný doklad podľa ust. § 71 ods. 2 (ďalej len „opravný doklad“) vystaví z titulu chyby (nie podľa ust. § 25) a odberateľ faktúru neakceptuje.

Zároveň žiadame upresniť, kedy v takýchto prípadoch vznikne právo na odpočítanie dane.

Za účelom právnej istoty vo vykazovaní žiadame návrh zákona upraviť tak, aby sa akýkoľvek opravný doklad (bez ohľadu na dôvod vystavenia) vykazoval v daňovom priznaní v tom zdaňovacom období, v ktorom bol vystavený dodávateľom / prijatý odberateľom.

Odôvodnenie:

V praxi často vznikajú situácie, kedy dodávateľ opravuje faktúru z dôvodu chyby (zlyhanie ľudského faktora, neuvedenie požadovaných textácií na faktúrach, nesprávne definované produkty). V praxi často trvá niekoľko týždňov (niekedy mesiacov), kým sa zmluvné strany dohodnú na správnom a finálnom znení faktúry (pričom v tomto medziobdobí môže byť vystavených niekoľko opravných dokladov).

Zo znenia zákona nie je jasné: či odberateľ bude povinný oznámiť údaje aj z nesprávne vystavenej faktúry, ktorú neakceptuje (Predpokladáme, že áno. Avšak takáto faktúra sa vôbec nemusí dostať na účtovné oddelenie, ak ju napr. v prvom kroku oddelenie obchodu neakceptuje). v ktorom zdaňovacom období vznikne odberateľovi právo na odpočítanie DPH (prvá faktúra nebude obsahovať správne údaje, tie bude obsahovať až opravný doklad, ktorý bude vystavený a doručený v inom období, ako vznikla pri tomto dodaní daňová povinnosť). Bude odberateľ povinný podávať v takomto prípade dodatočné daňové priznanie? V ktorom zdaňovacom období odberateľ a dodávateľ budú takéto opravné doklady vykazovať?

V zahraničí je bežnou praxou, že sa všetky opravné doklady uvádzajú v daňovom priznaní v mesiaci, kedy boli vystavené dodávateľom a prijaté odberateľom. Takýto prístup výrazne zjednodušuje vykazovacie povinnosti daňových subjektov, pričom údaje v daňovom priznaní zodpovedajú elektronickej fakturácii v reálnom čase.

4. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I

Zo znenia návrhu zákona nie je jasné, či daňový subjekt bude povinný oznamovať podľa § 80a aj údaje, ak dôjde k úprave základu dane podľa § 25. ods. 6 zákona.

Odôvodnenie:

Platiteľ dane v súčasnosti nie je povinný opravovať základ dane a daň ak dôjde k úprave podľa § 25 ods. 6 zákona. Z navrhovaného znenia zákona nie je jasné, či vznikne povinnosť takéto doklady oznamovať podľa § 80a a § 85n.

5. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I

Zo znenia návrhu zákona nie je jasné, či bude možné vystaviť jeden opravný doklad podľa ust. § 71 ods. 2 k viacerým pôvodným faktúram.

Odôvodnenie:

V praxi sa vyskytujú situácie, kedy sa vystavuje jeden opravný doklad k viacerým pôvodným faktúram. V zmysle aktuálnej legislatívy sa do kontrolného výkazu pre DPH uvádzalo iba číslo poslednej faktúry, na ktorú sa opravný doklad vzťahoval. Ako sa bude postupovať po zmene zákona? Bude potrebné na faktúre a v oznámení uviesť čísla všetkých pôvodných faktúr, alebo bude postačovať uviesť iba číslo poslednej pôvodnej faktúry, tak ako to platilo doteraz? Alebo bude pri elektronickej fakturácii potrebné vystaviť separátne opravný doklad ku každej faktúre, ktorá sa bude meniť?

6. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I

Zo znenia návrhu zákona nie je jasné, kto bude v prípade DPH skupiny povinný oznamovať údaje finančnej správe podľa ust. § 80 a § 80a (zástupca alebo jednotliví členovia skupiny).

Odôvodnenie:

Podľa ust. § 4a sa viac zdaniteľných osôb so sídlom v tuzemsku môže na účely DPH považovať za jednu zdaniteľnú osobu (skupinu), pričom za skupinu koná zástupca skupiny. Zároveň nie je jasné, či bude potrebné na finančnú správu oznamovať aj údaje z faktúr vystavených medzi jednotlivými členmi DPH skupiny (za transakcie, ktoré nie sú predmetom DPH).

7. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 3

Žiadame presne špecifikovať kritériá, ktoré definujú obchádzanie platenia dane a upraviť textáciu k registrácii DPH skupiny z úradnej moci.

Odôvodnenie:

V zmysle dôvodovej správy je cieľom zavedenia skupinovej registrácie z úradnej moci eliminovať konania smerujúce k vyhýbaniu sa registračnej povinnosti na DPH. Podstatou úpravy má byť ustanovenie právomoci správcu dane rozhodnúť o registrácii dvoch alebo viacerých formálne nezávislých zdaniteľných osôb, u ktorých dochádza k obchádzaniu platenia dane a k zachovávaniu si výhody neuplatňovania dane z pridanej hodnoty v rámci podnikania vykonávaného týmito osobami.

Zo znenia navrhovaného zákona však nevyplýva, že sa toto ustanovenie má vzťahovať výlučne na neplatiteľov DPH. V záujme zabezpečenia právnej istoty preto navrhujeme presne definovať subjekty a kritériá, na základe ktorých sa bude posudzovať, že členovia skupiny obchádzajú platenie dane (bod 1). Aktuálne znenie je nejednoznačné, čo môže viesť k svojvoľnému výkladu zo strany správcu dane a k tomu, že za DPH skupinu môžu byť považované aj subjekty – platelia DPH, ktoré si zvolili skupinovú štruktúru z legitímnych podnikateľských dôvodov, a nie za účelom obchádzania platenia dane.

Taktiež žiadame upresniť, aké dôvody bude správca dane akceptovať na vyvrátenie domnienky obchádzania DPH pri registrácii skupiny (odsek 4).

Navyše, finančná správa na svojom webovom sídle zverejňuje typ registrácie daňového subjektu, čo znamená, že ak bude daňový subjekt registrovaný podľa § 4c, bude verejne evidovaný ako osoba, ktorá sa vyhýba plateniu dane. Takéto označenie môže negatívne ovplyvniť jeho podnikanie (napr. zvýšené riziko ručenia za daň, strata dôvery obchodných partnerov a pod.).

Zároveň považujeme podmienku bezodkladného podania žiadosti o zmenu registrácie DPH skupiny v prípade, že ďalší člen skupiny spĺňa podmienky na registráciu z úradnej moci (bod 8), za v praxi nevykonateľnú, a to z dôvodu, že:

- (i) žiadny subjekt sa dobrovoľne neprizná k obchádzaniu platenia dane, a
- (ii) subjekt môže byť založený z iných dôvodov ako je obchádzanie dane; ak sa však bezodkladne nezaregistruje, hrozí mu pokuta zo strany správcu dane. Uvedené ustanovenie preto žiadame upraviť.

Ak je cieľom správcu dane zabrániť obchádzaniu registračnej povinnosti na DPH, navrhujeme, aby už pri zakladaní spoločností bola k dispozícii možnosť požiadať o registráciu na DPH (napríklad jednoduchým označením v zakladacom formulári, podobne ako je tomu pri žiadosti o pridelenie DIČ). Alternatívne odporúčame zjednodušiť proces dobrovoľnej registrácie na DPH, keďže v praxi musia daňové subjekty stále predkladať rozsiahlu dokumentáciu preukazujúcu splnenie definície zdaniteľnej osoby.

8. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 14.

Žiadame novelizačný bod vypustiť a ponechať možnosť odpočtu DPH z prijatej faktúry najneskôr v poslednom zdaňovacom období kalendárneho roka, v ktorom právo na odpočítanie vzniklo

Odôvodnenie:

Návrh zákona umožňuje daňovníkom odpočítať DPH iba v tom zdaňovacom období, v ktorom právo na odpočítanie dane vzniklo, ak do lehoty na podanie daňového priznania má príslušný doklad. Ak do lehoty na podanie daňového priznania nebude disponovať príslušným dokladom, vykoná odpočítanie dane v tom zdaňovacom období, v ktorom tento doklad dostane.

Navrhované znenie zákona so sebou prinesie povinnosť podávať veľké množstvo dodatočných daňových priznaní. Ak sa im platitelia dane (resp. ich účtovníčky) budú chcieť vyhnúť, budú musieť čakať na podanie DPH výkazov do posledného dňa lehoty na ich podanie a v tento posledný deň čakať do poslednej chvíle či náhodou ešte neobdržia daňový doklad vzťahujúci sa k práve reportovanému obdobiu, aby si z neho mohli odpočítať daň. Evidencia daňových dokladov obdržaných do lehoty a po lehote na podanie daňového priznania je spojená s ďalšou administratívnou záťažou na strane daňových subjektov.

Štandardné spoločnosti majú pre dodávateľské faktúry nastavený určitý schvaľovací proces, ktorý trvá určitý počet dní. Faktúra musí prejsť schvaľovacím procesom na základe vopred stanovených finančných limitov. Faktúra prijatá krátko pred dňom uplynutia lehoty na podanie priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom právo na odpočet vzniklo neznamena, že faktúra bude naozaj záúčtovaná a schválená. Bude sa často stávať, že faktúra prijatá napr. dňa 20.7. s dodaním jún, bude schválená až po 25.7. Spoločnosti budú nútené podávať zbytočné dodatočné DPH priznania tak, aby naplnili podstatu §51 ods. 2.

Nárok na odpočet uplatnený v neskoršom zdaňovacom plnení z nášho pohľadu nemôže byť považovaný za špekulatívny, keďže toto konanie má len pozitívny dopad na štátny rozpočet. Správca dane najskôr vyinkasuje daňovú povinnosť a až následne uvoľní odpočet. Správca dane po zavedení e-faktúry má takmer online k dispozícii všetky relevantné dáta na to, aby si mohol a vedel urobiť kontrolu odvodu DPH s uplatneným odpočtom.

9. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 22 a 25.

Žiadame presne definovať, v akých prípadoch môže správca dane tento inštitút využívať, a ako sa bude postupovať v prípade, ak daňový subjekt uhradil dodávateľovi faktúru vrátane dane pred doručením tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

Z návrhu nie je jasné, ako sa bude postupovať v prípade, že správca dane zašle odberateľovi rozhodnutie až potom, ako odberateľ uhradí faktúru s DPH svojmu odberateľovi. Ak odberateľ nevedel a nemohol vedieť, že daň nebude zaplatená, nevzťahuje sa naňho ručenie za daň, a teda mal by mať možnosť kompenzovať už zaplatenú daň dodávateľovi aj inak ako v súdnom spore voči dodávateľovi.

V praxi môže byť faktúra uhradená už preddavkom, resp. splatnosť faktúry môže byť relatívne krátka (5/10 dní), zatiaľ čo reakčná doba správcu môže byť omnoho dlhšia.

V praxi by malo byť jasné, v akých prípadoch správca dane tento inštitút môže využívať. Zároveň by správca dane nemal tento inštitút uplatňovať v prípade transakcií, ktoré sa už uskutočnili.

Tato formulácia môže spôsobiť nadmerne využívanie ustanovenia zo strany Daňových úradov, bez nutnosti zdôvodnenia, resp. namiesto vymáhania neuhradenej DPH od daňových dlžníkov. Pre odberateľov s vysokým počtom prijatých faktúr to môže viesť k neprimeranej administratívnej záťaži, nakoľko selektívne rozdelenie úhrady v systémoch sa robí manuálne a nie je možné ho automatizovať.

Výšku pokuty vzhľadom na vyššie uvedené považujeme za neúmerne vysokú (najmä v prípadoch, ak je daň správcovi dane čiastočne uhradená). Novela stanovuje, že ak dodávateľ neuhradí v lehote daň alebo len časť dane za odberateľa, Daňový úrad uloží pokutu až do výšky dane uvedenej na faktúre. Takúto výšku pokuty považujeme za neprimeranú, keďže nie je odstupňovaná a nezohľadňuje fakt, že nejde o vlastnú daňovú povinnosť odberateľa. Odberateľ má administratívne náklady na vykonanie danej povinnosti, pričom ak sa dopusti hoci len neúmyselnej chyby, je sankcionovaný namiesto dodávateľa

10. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 26 až 29

V záujme zabezpečenia úplnej jednoznačnosti zákona by sme ocenili potvrdenie a zohľadnenie nasledujúcich skutočností:

- Objasnenie, či sa plánuje zaviesť jeden formát elektronickej faktúry alebo povoliť aj iné formáty elektronickej faktúry so súhlasom zákazníka
- Ak bude zvolený jeden formát elektronickej faktúry, uvedenie konkrétneho formátu (či je to STN16931, PEPPOL BIS 3.0 alebo iný formát)
- Objasnenie, ako by sa mal chápať súhlas zákazníka
- Objasnenie, či Slovensko plánuje používať jednu doručovaciu službu alebo rôzne spôsoby doručenia
- Ak bude použitá jedna doručovacia služba, uvedenie konkrétnej doručovacej služby (či je to sieť Peppol)
- Objasnenie, či sa požiadavka na súhlas vzťahuje na výber formátu alebo iba na spôsob doručenia

Na základe vyššie uvedeného navrhujeme:

- Jasne rozlíšiť požiadavky na formát a spôsoby doručenia
- Jasne uviesť jeden konkrétny formát elektronickej faktúry, ktorý bude uplatniteľný na Slovensku
- Zvážiť prijatie štandardu PEPPOL BIS pre lepšiu cezhraničnú kompatibilitu
- Výslovne uviesť, či budú akceptované aj iné formáty kompatibilné s normou EN16931
- Objasnenie, že požiadavky na súhlas sa týkajú samostatne formát aj spôsob doručenia
- Poskytnite jasné usmernenie o tom, či bude podporovaných viacero doručovacích služieb

11. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 26 a 45

Hoci návrh zákona definuje zosúladenie formátu elektronickej faktúry s normou EN16931, domnievame sa, že by legislatíva mohla mať prospech z konkrétnych technických usmernení. Odporúčame, aby ministerstvo financií zvážilo zverejnenie podrobných technických špecifikácií s dostatočným predstihom pred dátumom implementácie. To by podnikateľom a poskytovateľom softvéru poskytlo dostatok času na prispôbenie ich systémov tak, aby spĺňali presné požiadavky.

Navrhujeme, aby daňové a technické usmernenia boli k dispozícii 12 mesiacov pred spustením, ideálne s oficiálnym anglickým prekladom. Ten je obzvlášť dôležitý keďže tu pôsobí mnoho nadnárodných spoločností, pričom angličtina je často hlavným jazykom ich IT tímov.

12. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 29, v časti §71 odsek 5

Navrhujeme, aby sa znenie §71 ods. 5 zmenilo nasledovne:

„(5) Každá zdaniteľná osoba, ktorá je povinná vyhotoviť elektronicкую faktúru podľa tohto zákona, je povinná zabezpečiť, aby mohla zaslať elektronicкую faktúru doručovacou službou. Zároveň, zdaniteľná osoba, ktorá je povinná vyhotoviť elektronicкую faktúru podľa tohto zákona, a zaslať ju doručovacou službou, nie je zodpovedná za doručenie tejto faktúry odberateľovi, a jej prijatie a spracovanie odberateľom. Každá osoba, ktorej je v tuzemsku dodaný tovar alebo služba, pri ktorej je zdaniteľná osoba povinná vyhotoviť elektronicкую faktúru podľa tohto zákona, je povinná zabezpečiť, aby mohla prijať elektronicкую faktúru zaslanú doručovacou službou.“

Odôvodnenie:

Zodpovednosť za doručenie faktúry doručovacou službou musí byť jasne rozlíšená:

a. Vyhoviteľ elektronickej faktúry nesie zodpovednosť za svoju časť procesu: vyhotovenie a odoslanie elektronickej faktúry doručovacou službou. Vyhoviteľ zároveň nemôže niesť zodpovednosť za prijatie elektronickej faktúry v rámci doručovacieho systému odberateľom, nakoľko proces zapojenia sa do doručovacieho systému je v osobitnej zodpovednosti tak vystavovateľa elektronickej faktúry, ako aj jej prijímateľa. Vyhoviteľ elektronickej faktúry teda z objektívnych dôvodov nemá pod kontrolou jej doručenie, a nemôže teda zaň zodpovedať.

b. Odberateľ nesie zodpovednosť za prijatie tejto faktúry doručovacou službou. Táto zodpovednosť sa týka obstarania poskytovateľa doručovacej služby pre vlastné účely. Tento poskytovateľ môže byť úplne nezávislým subjektom od poskytovateľa, ktorého si obstaral vystavovateľ elektronickej faktúry.

13. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 29, v časti §71 odsek 5

Zásadná pripomienka v znení:

§71 ods. 5 ustanovuje povinnosť pre každú osobu, ktorej je v tuzemsku dodaný tovar alebo služba, pri ktorej je zdaniteľná osoba povinná vyhotoviť elektronickú faktúru podľa tohto zákona, je povinná zabezpečiť, aby mohla prijať elektronickú faktúru zaslanú doručovacou službou.

Akým spôsobom bude dodávateľ/platiteľ DPH vynucovať od svojho odberateľa (neplatiteľa DPH), aby bol zaregistrovaný v systéme a zazmluvnil si svoju doručovateľskú službu?

Odôvodnenie:

V zmysle tohto ustanovenia musí postupovať aj zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom DPH alebo osoba, ktorá nie je registrovaná podľa §7 alebo §7a.

Dnes osoba neregistrovaná pre DPH nemusí brať do úvahy zákon o DPH. Na trhu sú tisíce subjektov, malých podnikateľov, ktorí dnes podnikajú bez toho, aby museli postupovať podľa zákona o DPH a mali aspoň marginálne znalosti o tomto zákone.

Už aj z toho pohľadu, že doručovacia služba bude spoplatnená služba, očakávame, že veľa takýchto subjektov si nezazmluvní doručovaciu službu.

Z toho dôvodu navrhujeme, aby do zákona bola zapracovaná určitá forma fikcie doručenia dokladu. Teda ak si odberateľ nezazmluvní doručovaciu službu, bude faktúra doručená odoslaním zo strany dodávateľa svojmu prevádzkovateľovi doručovacej služby a následne bude preposlaná Finančnej správe.

14. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 29, v časti §71 odsek 6

Navrhujeme rozšíriť v odseku 6 údaje, ktoré nemusia obsahovať zjednodušené faktúry o nový-doplnený bod v § 74, a to bod q). Uvádzanie čísla bankového účtu dodávateľa v prípade faktúr z e-kasy je jednak bezpredmetné, nakoľko sú uhrádzané v hotovosti, alebo elektronickými platobnými prostriedkami, ale zároveň jeho neuvedenie by pre príjemcu znamenalo, že doklad nespĺňa všetky náležitosti, čím by mu bolo znemožnené odpočítanie dane. Rovnako navrhujeme vylúčiť povinnosť uvádzať číslo bankového účtu na opravnom doklade vyhotovenom k dokladu z e-kasy a k iným zjednodušeným faktúram.

15. Pripomienka k čl. I, novelizačný bod 33

Žiadame upresniť znenie zákona, resp. doplniť vysvetlenie do dôvodovej správy.

Odôvodnenie:

Z návrhu nie je jasné, ako má postupovať platiteľ dane registrovaný podľa § 5, vzhľadom na prechodné ustanovenie, podľa ktorého sa na platiteľa dane registrovaného podľa § 5 nevzťahuje povinnosť vystaviť e-faktúru od 1.1.2027.

16. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 34, 35, 36, 37 a súvisiace body 9, 10,

Navrhujeme ponechať lehoty na vyhotovenie faktúry na pôvodných 15 dní namiesto navrhovaných 10 dní. Bez ohľadu na skutočnosť, že zákon uvažuje s vyhotovením elektronickej faktúry, v praxi často dochádza k situáciám, kedy je lehota 15 dní na vyhotovenie faktúry potrebná.

Dodávateľ elektrickej energie alebo plynu dodáva na výstupe voči koncovému zákazníkovi tzv. združenú dodávku, ktorá sa skladá z dodávky komodity a distribučných služieb. Meranie množstva zabezpečuje Prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo Prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy (ďalej len „PDS“). Povinnosť doručiť namerané dáta zo strany PDS na obchodníka ustanovuje regulačná legislatíva, napr. Vyhláška č. 207/2023 Z.z.. Táto vyhláška ustanovuje povinnosť pre PDS alebo aj OKTE (Organizátor trhu s elektrinou) pripraviť a odoslať obchodníkovi namerané dáta z meračov do 5 pracovných dní a táto lehota je spravidla dodržaná. Keďže ide o naozaj veľký objem dát, tieto musia pred fakturáciou smerom na zákazníka prejsť kontrolou. Zároveň, dodávateľ elektrickej energie bez týchto dát nie je schopný vystaviť koncovému odberateľovi združenú výúčtovaciu faktúru.

Modelová situácia: PDS zašle dáta obchodníkovi v zmysle Vyhlášky do 5-tich pracovných dní. Teda namerané dáta k 31.7.2025 obdrží obchodník dňa 7.8.2025. Na dátach prebehne kontrola do 8.8.2025. Následne má obchodník lehotu 9.8.-10.8. na fakturáciu združenej dodávky na koncového odberateľa a tieto dva dni pripadajú práve na víkend. Z dôvodu veľkého objemu dát a veľmi krátkej lehoty nie je možné splniť lehotu na vyhotovenie faktúry v zmysle novely zákona o DPH do 10-tich dní.

17. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 38, 51, 52, 58

Navrhujeme upraviť lehotu na vystavenie faktúry a podanie oznámenie tak, aby v prípade, že pripadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom lehoty bol nasledujúci pracovný deň.

Ako alternatívne riešenie by tiež prichádzalo do úvahy aj buď predĺžiť a to z 5 kalendárnych dní na 10 kalendárnych dní, resp. zdefinovať lehotu na 5 pracovných dní.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie vyvoláva nasledujúce negatívne efekty:

A. Zvýšená a neprimeraná administratívna záťaž:

V súčasnosti navrhovaná 5-dňová lehota na oznamovanie údajov predstavuje výraznú administratívnu záťaž súvisiacu so zabezpečením spracovania a zasielania údajov v tak krátkom čase. Príliš krátka lehota núti daňovníkov často pracovať pod časovým tlakom, čo zvyšuje riziko chýb a nedodržania zákonných povinností.

B. Nesplniteľnosť pri lehotách pripadajúcich na víkend alebo sviatkov:

V prípade, že koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, navrhovaná právna úprava nepočíta s jej automatickým posunutím na najbližší pracovný deň, čo v praxi znamená, že daňovníci sú nútení pracovať aj počas víkendov a sviatkov, aby lehotu dodržali. Zvlášť výrazné je to napr. v období veľkonočných sviatkov, počas ktorého sú v tejto lehote 4 dni pracovného pokoja. Takéto nastavenie podnikateľského prostredia zvyšuje neprimerané zaťaženie daňových subjektov. Napríklad v roku 2025 pripadajú dni pracovného pokoja 24.12.-26.12. na stredu až piatok, za ktorými nasledujú dva víkendové dni 27.-28.12. V tomto prípade, ak by odberateľ prijal faktúru dňa 23.12., lehota na oznámenie údajov z prijatej faktúry by mu uplynula počas dňa pracovného pokoja, čo by malo s vysokou pravdepodobnosťou za následok zmeškanie tejto lehoty.

C. Zvýšené finančné zaťaženie:

Krátka lehota vedie aj k zvýšeným nákladom na spracovanie e-faktúr, keďže daňovníci často musia využívať nadčasové hodiny, externé služby alebo investovať do rýchlejších, no drahších riešení spracovania údajov, aby splnili zákonné povinnosti, pričom nie všetci platitelia dane majú na tieto riešenia finančné zdroje. Predĺženie lehoty by tak zredukovalo náklady spojené s administratívou a umožnilo lepšie plánovanie zdrojov.

D. Zvýšenie kvality a spoľahlivosti údajov:

Predĺženie lehoty na 10 kalendárnych dní, resp. na 5 pracovných dní, by tiež umožnilo daňovým subjektom lepšie a dôslednejšie skontrolovať správnosť a úplnosť údajov pred ich odoslaním, čo by mohlo prispieť k vyššej kvalite poskytovaných údajov a zníženiu počtu opráv a dodatočných oznámení.

E. Výhody pre finančnú správu:

- Zníženie chybovosti a opráv: Predĺžená lehota prispeje k vyššej kvalite prijímaných údajov, čím sa zníži potreba dodatočných opráv a korekcií zo strany finančnej správy.

- Lepšie plánovanie a rozloženie práce: Väčší časový priestor na spracovanie údajov umožní finančnej správe efektívnejšie rozložiť pracovnú záťaž a znížiť tlak na rýchle riešenie prípadných nejasností.
- Zvýšenie spokojnosti daňovníkov a vyššia dôvera: Lepšie podmienky na plnenie povinností vedú k vyššej dôvere a spolupráci medzi daňovníkmi a finančnou správou.
- Zníženie administratívnych nákladov: Menej opráv a doplňujúcich oznámení znamená nižšie náklady na administratívne spracovanie a kontrolu.

18. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 40

Na základe obsahu faktúry uvedenej v článku I, bode 40 (§74 ods. 1) chápeme, že identifikácia obchodných partnerov bude založená na IČ DPH. Ocenili by sme objasnenie, či to bude oficiálna metóda identifikácie daňovníkov B2B oproti B2C, a teda či sa IČ DPH poskytnuté zákazníkom môže použiť na posúdenie, či má dostať elektronickú faktúru alebo „štandardnú“ faktúru/iný dokument dokumentujúci predaj.

Vzhľadom na IČ DPH ako hlavnú metódu identifikácie je tiež dôležité mať mechanizmy na overovanie stavu a oprávnenosti obchodných partnerov v reálnom čase. Zo skúseností firiem s pôsobením vo viacerých jurisdikciách vyplýva, že overovanie obchodných partnerov v reálnom čase je kľúčové pre zabezpečenie súladu a predchádzanie podvodom. Odporúčame overovací systém založený na API, ktorý umožňuje overovanie stavu registrácie DPH a stavu účasti obchodných partnerov v systéme elektronickej fakturácie v reálnom čase.

19. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 45

Na základe návrhu zákona nám nie je úplne jasné, ktoré modely interoperability budú akceptované a v súlade s novým zákonom. Navrhujeme výslovne uviesť PEPPOL ako rámec, ktorý je v súlade so zákonom, na využitie existujúcej infraštruktúry a tiež potvrdiť, či by sa poskytovatelia služieb Peppol považovali za certifikované doručovacie služby na podporu výmeny elektronickej fakturácie na Slovensku.

Rozumieme, že výmena elektronickej faktúr bude možná iba prostredníctvom certifikovaných poskytovateľov služieb. Odporúčame objasniť, či budú k dispozícii aj iné možnosti, ako napríklad riešenie poskytované štátom. Z našich skúseností najlepšou praxou je, že štáty poskytujú bezplatné riešenia okrem poskytovateľov tretích strán, aby sa podnikom poskytla flexibilita/výber a aby sa najmä malým a stredným podnikom pomohlo udržať nízke náklady.

V návrhu sa tiež uvádza, že doručovacia služba musí umožňovať automatickú kontrolu formálnych požiadaviek na faktúry, ale neposkytuje podrobné špecifikácie pre pravidlá overovania faktúr ani postupy riešenia chybových hlásení. Jasné pravidlá overovania faktúr a postupy riešenia chybových sú kľúčové pre úspešný systém elektronickej fakturácie. Odporúčame, aby zákon alebo technické špecifikácie konkrétne spomenuli typy overovaní faktúr, ktoré sa budú vykonávať (štrukturálne, sémantické a overovanie obchodných pravidiel) a tiež ako by mali podnikatelia nakladať s prípadmi chybových hlásení a zamietnutými faktúrami. Tieto pravidlá a postupy by mali byť poskytnuté čo najskôr v procese implementácie a minimálne 12 mesiacov pred spustením, aby ich daňovníci a poskytovatelia služieb mohli zabudovať do svojich procesov a systémov elektronickej fakturácie.

Certifikácia poskytovateľov služieb: Hoci návrh stanovuje základné kritériá certifikácie, odporúčame rozšíriť požiadavky na certifikáciu tak, aby zahŕňali špecifickejšie technické a prevádzkové štandardy – napr. definovať, čo predstavuje „vysokú úroveň spoľahlivosti“ pri identifikácii a aké špecifické bezpečnostné štandardy musia byť splnené. Celkovo by sa malo poskytnúť usmernenie o tom, aký je postup pri podávaní žiadosti (potrebné dokumenty, časové rámce, požiadavky na obnovenie atď.) a či by spoločnosti mohli certifikovať svoje vlastné systémy tak, aby fungovali ako „certifikované doručovacie služby“ na podporu svojich vlastných transakcií.

20. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 46

Navrhujeme vylúčiť z povinnosti uvádzať v daňovom priznaní osobitne údaje o dodaniach, ktoré sa nebudú elektronicke oznamovať podľa § 80, teda údaje zo zjednodušených faktúr. Tieto údaje má finančná správa k dispozícii väčšinou z e-kasy a nie je dôvod na ich opätovné uvádzanie v daňovom priznaní, čo by predstavovalo len ďalšiu administratívnu záťaž pre daňové subjekty.

21. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 51

Sankcie za oneskorené oznámenie údajov z vyhotovených elektronickej faktúr považujeme za neprimerane vysoké aj s ohľadom na zavedenie úplne nového formátu faktúr. V praxi môže prísť k situáciám, kedy daňový subjekt nekoná s úmyslom vyhýbať sa povinnostiam ustanoveným v zákone a napriek maximálnemu úsiliu môže prísť k

oneskoreniam, technickým problémom a pod. Ustanovenie je formulované tak, že správca dane musí uložiť pokutu, môže rozhodovať len o jej výške. Z uvedeného dôvodu navrhujeme preformulovať ustanovenie tak, aby správca dane mohol upustiť od uloženia pokuty v odôvodnených prípadoch. V odseku 9 navrhujeme vylúčiť „uložiť“ a nahradiť slovným spojením „môže uložiť“.

Rovnako považujeme navrhovanú výšku pokuty za neprimeranú ekonomickej situácii mnohých daňových subjektov (10 tis. eur a pri opakovanom porušení až 100 tis. eur). V praxi to môže znamenať, že už pri druhom neúmyselnom oneskorení s oznámením údajov sa daňový subjekt vystavuje riziku pokuty vo výške až 100 tis. eur. Výšku pokút a možnosť ich uloženia navrhujeme upraviť vo všetkých nadväzujúcich ustanoveniach.

22. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 51 a 52

• Odporúčame, aby legislatíva obsahovala ustanovenia pre výnimočné okolnosti, pokiaľ ide o portál, na ktorom bude slovenská vláda prijímať tieto informácie, ako sú napríklad výpadky systému, ktoré môžu podnikom brániť v dodržaní termínov na zasielanie faktúr či dát.

• Žiadame objasnenie, či sa po predložení oznámení údajov z faktúr daňovým úradom vykonávajú nejaké overenia, a ak áno, žiadame o prehľad o konkrétnych typoch overení, ktoré sa budú vykonávať. Pochopenie rámca overovania je pre podniky kľúčové na implementáciu vhodných kontrol kvality údajov a zosúladenie interných systémov pred ich odoslaním. Ak sa overovania plánujú, odporúčame poskytnúť jasnú dokumentáciu o pravidlách overovania a postupoch riešenia chýb v dostatočnom predstihu pred dátumom implementácie, aby sa zabezpečilo bezproblémové dodržiavanie predpisov a predišlo sa narušeniu obchodných operácií.

Odporúčame zrušiť požiadavku na prichádzajúce oznámenie o údajoch pre príjemcov, pretože veríme, že oznámenie dodávateľom dosahuje potrebné ciele daňovej kontroly efektívnejšie. Duálne oznámenia vytvárajú zbytočnú administratívnu záťaž tým, že vyžaduje, aby obe strany udržiavali paralelné infraštruktúry pre oznámenie údajov a zároveň poskytuje minimálne dodatočné výhody zmierňovania rizika. Dodávateľ, ktorý je primárne zodpovedný za účtovanie a výber DPH, zostáva logickým zameraním na povinnosti hlásenia transakcií. Skúsenosti ukazujú, že požiadavka na oznámenie údajov oboch strán prináša značnú prevádzkovú zložitost bez proporcionálnych výnosov. Keď musia oznámenie údajov podávať dodávatelia aj príjemcovia, prirodzené časové rozdiely v spracovaní transakcií, rôzne interpretácie požiadaviek na klasifikáciu a bežné technické problémy často vytvárajú nesúlad údajov, ktorý spúšťa zbytočnú prácu pri zosúladovaní. Tieto nezrovnalosti zvyčajne vyplývajú skôr z legitímnych obchodných procesov než z problémov s dodržiavaním predpisov, čo vytvára administratívnu réžiu pre podniky aj daňové orgány bez toho, aby sa zmysluplne zlepšila účinnosť daňovej kontroly. Duálne oznámenie údajov navyše zbytočne zaťažuje vládne systémy tým, že efektívne zdvojnásobuje objem transakcií a zároveň zvyšuje náklady na dodržiavanie predpisov v celej podnikateľskej komunite. Zjednodušenejší prístup zameraný na oznámenie údajov dodávateľov v kombinácii s tradičnými právami na audit pohľadávok príjemcov na vstupe v oblasti DPH poskytuje robustnú daňovú kontrolu a zároveň zachováva prevádzkovú efektívnosť pre všetky zainteresované strany.

• Ak sa zachová požiadavka na prichádzajúce oznámenie údajov, súčasná 5-dňová lehota na podávanie správ pre príjemcov neposkytuje dostatok času na riadne overenie a zosúladenie faktúr, najmä pre podniky, ktoré sa zaoberajú vysokým objemom transakcií alebo zložitými dodávateľskými reťazcami. Navrhujeme predĺžiť lehotu na podávanie správ na najmenej 15 pracovných dní od prijatia faktúry. Táto predĺžená lehota by umožnila podnikom vykonať dôkladné kontroly faktúr, zosúladiť nezrovnalosti a zabezpečiť presnosť vykázaných údajov. Okrem toho odporúčame výslovne prepojiť povinnosť prichádzajúceho hlásenia s prijatím platnej elektronickej faktúry prostredníctvom certifikovanej doručovacej služby. Toto prepojenie by zabezpečilo, že povinnosť hlásenia sa aktivuje až vtedy, keď bola faktúra riadne odoslaná a prijatá prostredníctvom oficiálnych kanálov, čím sa zachová integrita procesu hlásenia a zosúladí sa so širším rámcom elektronickej fakturácie.

23. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 51 a 52

Žiadame zosúladiť informácie, ktoré bude potrebné oznamovať finančnej správe podľa ust. § 80 a § 80a Zároveň žiadame zosúladiť účinnosť týchto ustanovení a to tak, že údaje podľa ust. § 80 a § 80a bude povinné oznamovať od 1.7.2030

Odôvodnenie:

Navrhované znenie zákona aktuálne takmer pri každom type transakcie nariaďuje daňovým subjektom oznamovať rôzne údaje.

Z uvedeného dôvodu žiadame tieto oznamované údaje čo najviac zosúladiť a zjednotiť. V praxi bude administratívne náročné správne odsledovať a oznámiť finančnej správe údaje tak, ako ich požaduje v zmysle návrhu zákona. Aj napriek náležitej starostlivosti daňových subjektov budú v praxi (najmä vo veľkých spoločnostiach) vznikať situácie, kedy dôjde k nesprávnemu nahláseniu alebo neúmyselnému nenahláseniu všetkých požadovaných údajov.

Aby sa minimalizovali chyby pri správnom oznamovaní údajov, daňové subjekty budú musieť vynaložiť nemalé náklady na správnu implementáciu týchto zmien do účtovných softvérov (čo je finančne aj časovo náročné).

24. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 51 a 26

Návrh legislatívy navrhuje budúce požiadavky na pokrytie cezhraničných transakcií v rámci EÚ a mimo EÚ. V tomto prípade je dôležité, aby návrh poskytol ďalšie usmernenia o tom, ako bude systém spracovávať transakcie s obchodnými partnermi mimo EÚ, najmä v prípadoch, keď zahraničný subjekt nemusí byť schopný vystavovať alebo prijímať faktúry v požadovanom formáte.

Novela ukladá platiteľovi dane ako odberateľovi povinnosť oznamovať výšku dane a sadzbu dane aj v prípade samozdanenia pri nadobudnutí tovaru alebo služby zo zahraničia, napriek tomu že zahranične faktúry tieto údaje neobsahujú. Sprostredkovatelia doručovacej služby sú však schopní oznamovať len údaje uvedené na faktúre, čo je bežná prax aj v zahraničí.

Sadzba dane k faktúre sa pri samozdanení priraduje až v účtovnom systéme odberateľa, pričom sprostredkovateľ doručovacej služby nemá tento údaj k dispozícii v momente doručenia faktúry. To znamená, že zahraničné faktúry by museli byť vylúčené z automatického oznamovania pri doručení, zaslane na doplnenie sadzby DPH na účtovné oddelenie odberateľa a zaslane naspäť sprostredkovateľovi s doplnenými údajmi. To by spôsobilo neprimeranú administratívnu záťaž (nielen) pre podnikateľov s vysokým počtom prijatých faktúr zo zahraničia.

25. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 58

Navrhovaný § 85n ods. 17 a 18 navrhujeme z návrhu novely zákona vypustiť.

Navrhujeme ponechať reportovanie v kontrolnom výkaze bez zmeny až do obdobia, kým nebude úplne zrušený. Podľa navrhovaného znenia zákona si budú musieť daňové subjekty opäť upraviť aktuálne nastavenia svojich účtovných softvérov pre kontrolné výkazy, čo by pre daňové subjekty predstavovalo vysokú administratívnu aj finančnú záťaž. Zároveň očakávame, že v praxi bude vznikať najmä v prvých mesiacoch množstvo chýb vo vykazovaní, čo negatívne ovplyvní aj činnosť správcov dane.

26. Zásadná pripomienka k čl. II – vloženie nového novelizačného bodu

Čl. II žiadame doplniť o nový bod, ktorý znie:

V § 9 ods. 3 sa mení posledná veta, ktorá znie: „Ak je zástupcom právnická osoba, koná za zástupcu jej štatutárny orgán alebo osoby, ktoré tento orgán poveril.“

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava poslednej vety ust. § 9 ods. 3 má výlučne spresňujúci charakter. Jej cieľom je zvýšiť právnu istotu v aplikačnej praxi tým, že výslovne stanoví, že za zástupcu, ktorým je právnická osoba, môže konať viacero poverených osôb.

Takto formulované znenie plne zodpovedá platnému právnemu stavu a nemení vecný obsah ustanovenia. Zároveň objasňuje rozdiel medzi pojmami „zastúpenie“ a „poverenie“, ktoré sú síce v zákone použité, no v praxi správcu dane bývajú neraz zamieňané. Výsledkom býva nesprávny výklad, podľa ktorého môže právnickú osobu zastupovať iba jedna konkrétna osoba. V skutočnosti však podľa Zákonníka práce môže zamestnávateľ poveriť výkonom právnych úkonov aj viacero svojich zamestnancov (ust. § 9 ods. 2 a § 10 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. – Zákonník práce), pričom tieto úkony právne zaväzujú samotného zamestnávateľa ako zástupcu.

Na rozdiel medzi týmito dvoma inštitútmi upozornil aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 155/2017 z 31. augusta 2017, v ktorom konštatoval: „Nemožno pojmovo spájať či stotožňovať poverenie so zastúpením (splnomocnením), ide o odlišné právne inštitúty s rozdielnymi potenciálnymi právnymi následkami... Označené základné rysy oboch

inštitútov vedú k záveru, že ich nemožno vnímať ako zastupiteľné inštitúty (už vôbec nie ako totožné inštitúty), ale ako vzájomne sa dopĺňajúce právne prostriedky."

Z uvedených dôvodov je navrhované legislatívne spresnenie nevyhnutné na zabezpečenie jednotného výkladu a správnej aplikácie daňového poriadku zo strany správcov dane. Nezavádza nový právny režim, ale výslovne potvrdzuje, že za právnickú osobu ako zástupcu môže konať aj viacero poverených osôb.

27. Zásadná pripomienka k čl. II, novelizačný bod 2

Ustanovenie § 50 ods. 1 žiadame doplniť nasledovne:

„Správca dane môže počas daňovej kontroly, počas určovania dane podľa pomôcok alebo pri miestnom zisťovaní u daňového subjektu na zabezpečenie ich účelu alebo ak je odôvodnená obava, že nesplatená daň alebo nevyrubená daň nebude týmto daňovým subjektom v dobe jej splatnosti uhradená alebo bude nevyhnutne potrebné uložiť rozhodnutím tomuto daňovému subjektu, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo strpel, a to najmä, aby

- a) zložil peňažnú sumu na účet správcu dane,
- b) nenakladal s vecami alebo právami určenými v rozhodnutí,
- c) strpel nevrátenie daňového preplatku alebo nadmerného odpočtu."

Odôvodnenie:

Za účelom právnej istoty navrhujeme špecifikovať, že predbežné opatrenie môže byť uložené iba tomu daňovému subjektu, u ktorého sa vykonáva daňová kontrola, miestne zisťovanie alebo určuje daň podľa pomôcok a je odôvodnená obava, že daň týmto subjektom nebude zaplatená.

28. Zásadná pripomienka k čl. II – vloženie nového novelizačného bodu

Čl. II žiadame doplniť o nový bod v znení:

„V § 154 ods. 1 písm. i) bod 1. sa za slová „zvýšenie dane“ vkladajú slová „na úhradu“.

V § 154 ods. 1 písm. i) bod 2. sa pred slová „zníženie nadmerného odpočtu“ vkladajú slová „zníženie daňového preplatku alebo“.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava ust. § 154 ods. 1 písm. i) bod 1. má za cieľ spresniť skutkovú podstatu správneho deliktu v prípadoch, keď daňový subjekt podá dodatočné daňové priznanie s vyššou daňou oproti pôvodnému priznaniu, avšak táto vyššia daň nie je v skutočnosti splatná do štátneho rozpočtu, keďže je plne krytá už zaplatenými preddávkami.

Doplnenie výrazu „na úhradu“ za slová „zvýšenie dane“ má zabezpečiť, aby bola sankcia ukladaná len vtedy, ak zvýšenie dane má reálny dopad na štátny rozpočet, teda ak vzniká dodatočná povinnosť úhrady zo strany daňového subjektu.

Rovnako sa navrhuje doplniť výraz „zníženie daňového preplatku alebo“ pred formuláciu „zníženie nadmerného odpočtu“, čím sa reflektuje skutočnosť, že výsledkom daňového priznania môže byť nielen daň na úhradu, ale aj daňový preplatok. Úprava týmto spôsobom lepšie vystihuje rôzne daňové situácie, v ktorých môže dôjsť k vzniku správneho deliktu.

Zmyslom tejto legislatívnej zmeny je podporiť materiálny prístup k posudzovaniu správnych deliktov. Sankcia by nemala byť ukladaná automaticky pri každom formálnom pochybení, ale len vtedy, ak konanie daňového subjektu reálne ohrozuje alebo kráti verejné príjmy. Sankčný mechanizmus v daňovom práve by nemal byť nástrojom automatického postihu, ale prostriedkom na zabezpečenie riadneho plnenia daňových povinností a ochrany verejných financií.

Navrhované doplnenie zároveň zosúladzuje výklad ustanovenia s princípmi právnej istoty a proporcionality, ktoré by mali byť základom pri uplatňovaní sankcií zo strany správcu dane.

Zmena je technicky jednoducho realizovateľná – spočíva v tom, že systém finančnej správy bude pri výpočte pokút vychádzať z iných riadkov formulárov daňových priznaní, ako je tomu v súčasnosti.

29. Zásadná pripomienka k čl. V, novelizačný bod 1

Navrhujeme vylúčiť z povinnosti uvádzať v elektronickej faktúre aj číslo oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, oznámenia použitého ako výzva na súťaž, oznámenia o koncesii, oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov uverejnených v Úradnom vestníku Európskej únie a vo Vestníku verejného obstarávania, alebo číslo pridelené verejným obstarávateľom a obstarávateľom, ak ide o zákazku, ktoré sa neuverejňujú vo vestníku. Táto informácia nie je ekonomickou kategóriou, ktorá je podstatná pre zachytenie transakcie na faktúre. Povinnosť uvádzať tieto údaje na faktúre predstavuje len ďalšiu záťaž pre daňové subjekty pri reportovaní svojich transakcií a v konečnom dôsledku predražuje nastavenia fakturačných systémov.

30. Zásadná pripomienka k čl. VI

Žiadame upraviť článok o nadobudnutí účinnosti zákona tak, aby všetky časti návrhu, ktoré majú začať platiť od 1. januára 2027, nadobudli účinnosť až 1. júla 2030. Tento posun zabezpečí zosúladenie termínov so zvyškom úpravy a umožní primeraný čas na technickú a organizačnú prípravu dotknutých subjektov.

Odôvodnenie:

Súčasný návrh zároveň zavádza povinnosti, ktoré idú nad rámec požiadaviek európskej legislatívy (tzv. „gold plating“), a to bez jasného odôvodnenia ich nevyhnutnosti. Takýto prístup je v rozpore s programovým vyhlásením vlády, v ktorom sa vláda zaviazala minimalizovať gold plating a zjednodušovať administratívne povinnosti podnikateľov. Posunutie účinnosti do 1. januára 2030 by umožnilo zosúladenie termínu s európskou legislatívou pre tuzemské a cezhraničné faktúry, poskytlo by dostatočný čas na technickú a organizačnú prípravu a zároveň by minimalizovalo riziko administratívnych problémov a sankcií zo strany daňových orgánov.

Zahraničné skúsenosti (Nemecko, Taliansko, Poľsko) ukazujú, že postupný a diferencovaný prístup je úspešnejší. Pred plošným zavedením je vhodné realizovať pilotný režim s dobrovoľným zapojením vybraných subjektov.

Pred plošným zavedením považujeme za nevyhnutné spustiť pilotný režim s dobrovoľným zapojením vybraných firiem. Ten by overil funkčnosť systémov, rýchlosť spracovania väčších objemov faktúr a kompatibilitu rôznych formátov. Výsledky pilotu by mali byť priebežne zverejňované, aby sa ostatní podnikatelia mohli pripraviť.

Navrhovaný termín 1. 1. 2027 považujeme za rizikový až nereálny z týchto dôvodov:

- A. Nedostatočný čas na úpravu procesov – kombinácia digitalizácie a skrátenia lehoty na vystavenie faktúr si vyžiada rozsiahle procesné a IT zmeny v mnohých firmách.
- B. Riziko pri akreditácii poskytovateľov – nedostatočná kapacita štátu na akreditáciu všetkých poskytovateľov prístupových bodov (e-faktúr), ktorí o to budú mať záujem môže spôsobiť značné komplikácie a nútiť firmy k nákladným zmenám ERP/účtovných systémov na poslednú chvíľu ako aj obmedzenie konkurencie v tejto oblasti so všetkými negatívnymi dôsledkami. Považujeme za nevyhnutné predísť tomu, aby sa opakovala situácia so zavádzaním e-kás (ktoré boli svojím rozsahom projektom s výrazne menším dopadom), kedy podnikatelia čakali na certifikáciu svojho dodávateľa a nakoniec došlo k posunom termínov na poslednú chvíľu, zbytočným komplikáciám a predraženiu zavádzania týchto riešení vo firmách.
- C. Riziko nepripravenosti FS SR na efektívne využitie údajov z e-faktúr Krajiny, ktoré si ponechali 500–1000 dní na implementáciu, spustili systém e-faktúr plynulejšie než tie, ktoré to plánovali v horizonte kratšom roka a menej.

Z uvedených dôvodov žiadame posun účinnosti zavedenia e-faktúr na 1. 7. 2030, aby bol dostatok času na prípravu podnikateľov aj štátu a aby sa minimalizovalo riziko technických a organizačných komplikácií.

31. Zásadná pripomienka k doložke vplyvov a ostatným sprievodným dokumentom

V doložke vplyvov na rozpočet verejnej správy sa uvádza len všeobecné konštatovanie o zjednodušení operácií a zlepšení podnikateľského prostredia. Žiadame doplniť túto časť o konkrétne argumenty, fakty a dáta.

Rovnako žiadame zásadné prepracovanie analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie, keďže viaceré nákladové položky považujeme za podhodnotené a nereálne. Pokladáme za nevyhnuté predísť skúsenostiam zo zavádzania e-kasy, kde boli náklady niekoľkonásobne podhodnotené oproti realite. Požadujeme tiež kvantifikáciu poplatkov za využívanie systému Peppol a s ním súvisiacich služieb a tiež nákladov podnikateľského sektora na IT úpravy.

Dôvodová správa uvádza očakávané všeobecné konštatovanie o prínosoch v boji proti daňovým únikom, ale žiaden z dokumentov, ktorý je súčasťou predkladaného návrhu zákona neobsahuje konkrétne údaje o typoch únikov, ktoré má zavedenie e-faktúry nad rámec smerníc EÚ eliminovať, ani ich kvantifikáciu. Nové regulácie, zvlášť s tak zásadným vplyvom ako je e-faktúra, je potrebné zavádzať v súlade s evidence based policy na základe overiteľných dát, tak aby prijaté rozhodnutia boli efektívne.

Požadujeme preto:

- doplniť dáta a fakty o typoch podvodných konaní, ktoré má uvedené opatrenie eliminovať
- stanoviť merateľné ciele a indikátory,
- umožniť tak pravidelné vyhodnocovanie plnenia stanovených zámerov.

Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy predpokladá navyšovanie počtu zamestnancov finančnej správy. Kým v susednej Českej republike je Generální finanční ředitelství příkladem znižovania zamestnanosti vo verejnom sektore, navrhovaná legislatíva predpokladá ďalšie navyšovanie počtu zamestnancov Finančnej správy SR. Keďže FS SR patrí medzi najväčších zamestnávateľov vo verejnom sektore (cca 9 000 zamestnancov), považujeme toto navýšenie za neodôvodnené a požadujeme hľadať navrhované personálne potreby v rámci existujúcich kapacít a organizačných opatrení na FSSR.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/396>